

# Regeringens valgkampøkonomi skaber bekymring for dansk økonomi

Børsen den 4 september 2025

Regeringen har ikke blot barslet med en lang række afgiftslettelser på udvalgte varer som kaffe, chokolade og marmelade. Den økonomiske redegørelse viser, at andre dele af pakken indebærer en planlagt stigning i det offentlige forbrug fra 672 mia. kr. i 2024 til 734 mia. kr. i år.

Mange økonomer og kommentatorer har set planerne og bemærket, at de, set med økonomiske briller, næppe er den rigtige politik til tidspunktet. Men ingen har kaldt politikken for dens korrekte navn: en politisk business cycle. Fænomenet blev beskrevet for 50 år siden af den senere nobelprismodtager William Nordhaus, der klart så forbindelsen mellem muligheden for politisk at påvirke de økonomiske konjunkturer og public choice-skolens indsigt, at politikere maksimerer deres egne valgchancer på alle tilgængelige måder.

Den logiske konsekvens af, at den siddende regering har mulighed for at påvirke konjunkturerne, er netop, at den kan skabe et konjunkturudsving i året op til et valg med det udtrykkelige formål at få vælgerne til at bedømme den positivt og dermed genvælge den.

Ud over det demokratiske problem i, at en siddende regering måske kan manipulere et valg, indebærer den danske regerings forslag ligesom andre politiske business cycles to væsentlige økonomiske problemer.

For det første kan ren valgkampøkonomi, som en politisk business cycle er, risikere at destabilisere økonomien. Den klassiske keynesianske forståelse af økonomisk politik er, at man bør stimulere økonomien - øge de offentlige udgifter, lette skatter og afgifter og evt. lette pengepolitikken - når samfundet er på vej ind i en lavkonjunktur.

Formålet er at undgå væsentlig arbejdsløshed, ligesom formålet i den modsatte situation er at undgå overophedede arbejdsmarkeder med mangel på arbejdskraft og stigende inflation.

Når den danske regering således skaber en politisk business cycle i en situation med en ledighed på omkring 3 pct. og høje prisstigninger, bidrager den dermed til at destabilisere økonomien ved at bringe brænde til et bål, der allerede brænder lidt rigeligt kraftigt.

Det andet problem er, at når centrale politikområder som udgifts- og skattepolitikken på så direkte måde kan underlægges en valgkampsløgik, vil den tidshorisont, man planlægger politik på, blive endnu kortere.

Faren er, at den økonomiske politik basalt set kun anlægges efter, hvornår næste valg skal ligge. Den kommer dermed til at ignorere stort set alle langsigtede forhold, der har med produktivitetsudvikling og økonomisk vækst at gøre:

Når en konsekvens ikke kan ses før efter næste valg, bliver den politisk irrelevant. Dansk økonomi har i mange år været forskånet for store politiske business cycles, fordi mindretalsregeringer har svært ved at gennemføre det.

Den tid er tydeligvis forbi, og problemerne kan allerede ses, et år før næste valg skal afholdes.

**Christian Bjørnskov**